

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2018.11.13.
COM(2018) 745 final

2018/0390 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK tanácsi rendeletnek az Egyesült Királyság Unióból való kilépése tekintetében történő módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: az Egyesült Királyság) 2019. március 30-án (a kilépés időpontja) kilép az Európai Unióból, és harmadik országgá válik. Jelenleg a brit polgárok uniós polgárok is. Megilleti őket az Unió területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való alapjog, valamint a bármely más tagállamba vízum vagy azzal egyenértékű formalitások nélküli belépés joga. Az Egyesült Királyság olyan állampolgárai, akik brit polgárok¹, addig élvezik ezt a jogot, amíg az uniós polgárok szabad mozgására vonatkozó uniós joguk alkalmazhatósága meg nem szűnik. Erre 2019. március 30-án kerül sor, kivéve, ha az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti, a kilépésről rendelkező, megerősített megállapodás más időpontot állapít meg, vagy az Európai Tanács – az Egyesült Királysággal egyetértésben – egyhangúlag egy másik időpontot határoz meg.

Ezért meg kell majd határozni, hogy az Egyesült Királyság olyan állampolgárai, akik brit polgárok, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá esnek-e vagy mentesülnek e kötelezettség alól. Annak meghatározását, hogy egy harmadik országbeli állampolgár vízumkötelezettség alá esik-e vagy mentesül a vízumkötelezettség alól, az 539/2001/EK tanácsi rendelet² tartalmazza. A rendelet I. melléklete azon országokat sorolja fel, amelyek állampolgárai vízumkötelezettség alá esnek, a II. melléklet pedig azokat, amelyek állampolgárai mentesülnek e kötelezettség alól. E meghatározáshoz olyan jogalkotási intézkedésre van szükség, amellyel az Egyesült Királyságot felkerül az 539/2001/EK rendelet mellékleteinek egyikébe attól a naptól kezdődően, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Az 539/2001/EK rendeletet Írország kivételével valamennyi tagállam, továbbá a schengeni társult országok (Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc) alkalmazzák. A rendelet a bármely 180 napos időszakon belül 90 napot meg nem haladó rövid távú tartózkodásra vonatkozó uniós közös vízumpolitika részét képezi. Az Egyesült Királyságra nézve ez a rendelet soha nem volt kötelező erejű.

Írország nem vesz részt a vízumokra vonatkozó schengeni vívmányokban, így sem az 539/2001/EK rendelet, sem e módosítási javaslat nem érinti az Egyesült Királysággal kötött azon kétoldalú megállapodását (a továbbiakban: a közös utazási terület), amelynek értelmében Írország és az Egyesült Királyság állampolgárai vízummentesen utazhatnak a másik országba.

Az 539/2001/EK rendelet –1. cikkében foglalt rendelkezések meghatározzák azokat a kritériumokat, amelyeket figyelembe kell venni azon harmadik országok – eseti értékelés alapján történő – meghatározásánál, amelyek állampolgárai vízumkötelezettség alá esnek, illetve amelyek állampolgárai e kötelezettség alól mentesek. Ilyen kritériumok többek között „az illegális bevándorlás, a közérdek és a közbiztonság, valamint a gazdasági előnyök, ezen belül is különösen a turizmus és a külkereskedelem szempontjai, továbbá az Uniónak az

¹ A brit állampolgársági jog az Egyesült Királyság (brit) állampolgárainak hat kategóriáját különbözteti meg. E kategóriák egyike a brit polgárok kategórija, akik jelenleg uniós polgárok. A többi öt kategóriát a jelenlegi javaslat nem érinti (lásd az 5. szakaszt).

² A Tanács 539/2001/EK rendelete (2001. március 15.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 81., 2001.3.21., 1. o.).

érintett harmadik országokkal fenntartott külkapcsolatai, ezen belül is különösen az emberi jogokkal és az alapvető szabadságokkal kapcsolatos megfontolások, valamint a regionális koherencia és a viszonyosság vonatkozásai”. Ugyancsak fontos különös figyelmet fordítani az érintett harmadik országok által kiállított úti okmányok biztonságára.

Az 539/2001/EK rendelet mellékleteit legutóbb 2017-ben módosította az (EU) 2017/372 rendelet és az (EU) 2017/850 rendelet, amelyek Grúziát, illetve Ukrajnát az I. mellékletből (vízumkötelezettség) a II. mellékletbe (vízummentesség) sorolták át. A Bizottság további két javaslatot terjesztett elő Koszovó³ és Törökország⁴ tekintetében. Az 539/2001/EK rendelet kodifikációja jelenleg is tart⁵, ezért a javaslatban szereplő, e rendeletre való hivatkozásokat a kodifikált rendeletre való hivatkozással kell felváltani annak hatálybalépését követően, amelyre valószínűleg 2018 vége előtt kerül sor.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az 539/2001/EK rendelethez csatolt, harmadik országokat tartalmazó listák teljes körű és naprakész vezetése kulcsfontosságú a tagállamok külső határai átlépésének megkönnyítése érdekében. „A közös uniós vízumpolitika hozzáigazítása az új kihívásokhoz” című közleményében⁶ a Bizottság hangsúlyozta, hogy a közös vízumpolitika alapvető eleme a belső határellenőrzés nélküli térség biztonsága és megfelelő működése biztosításának. Ugyanezeket a célokat tűzte ki a Bizottság a Vízumkódex (810/2009/EK rendelet)⁷ és a VIS-rendelet (767/2008/EK rendelet)⁸ módosítására irányuló javaslataiban is, amelyeket jelenleg tárgyalnak a társjogalkotók. Ehhez hasonlóan az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról szóló rendeletjavaslat⁹ célja, hogy összekapcsolja és átfogóan megerősítse a határigazgatásra, a migrációra és a biztonságra vonatkozó uniós információs eszközöket.

A határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról szóló (EU) 2017/2226 rendelet¹⁰ tovább javítja az Unió külső határainak biztonságát és igazgatását. E rendelet főbb céljai között szerepel a harmadik országbeli állampolgárok tekintetében végzett határforgalom-ellenőrzések minőségjavítása, valamint a túltartózkodók következetes és megbízható azonosításának biztosítása. A jövőbeni határregisztrációs rendszer (EES) így fontos eszköz lesz annak biztosítására, hogy a harmadik országbeli állampolgárok jogszerűen éljenek a schengeni térségen belüli vízummentes tartózkodás lehetőségével, és hozzájárul a vízummentességet élvező országokból érkező irreguláris migráció megelőzéséhez.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

³ COM(2016) 277 final, 2016.5.4.

⁴ COM(2016) 279 final, 2016.5.4.

⁵ COM(2018) 139 final, 2018.3.14.

⁶ COM(2018) 251 final, 2018.3.14.

⁷ COM(2018) 252 final, 2018.3.14.

⁸ COM(2018) 302 final, 2018.5.16.

⁹ COM(2017) 794 final, 2017.12.12.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2226 rendelete (2017. november 30.) a tagállamok külső határait átlépő harmadik országbeli állampolgárok belépésére és kilépésére, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatok rögzítésére szolgáló határregisztrációs rendszer (EES) létrehozásáról és az EES-hez való bűnüldözési célú hozzáférés feltételeinek meghatározásáról, valamint a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény, a 767/2008/EK rendelet és az 1077/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 327., 2017.12.9., 20. o.).

Az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról szóló (EU) 2018/1240 rendelet¹¹ megszünteti a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá nem eső utazókkal kapcsolatos információhiányt. A rendszer azt megelőzően dönt arról, hogy a vízummentességet élvező harmadik országbeli állampolgárok kaphatnak-e beutazási engedélyt, hogy azok megkezdtek volna a schengeni térségbe történő utazásukat, illetve arról is, hogy beutazásuk jelent-e biztonsági, illegális bevándorlással kapcsolatos, illetve magas szintű járványügyi kockázatot.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés 77. cikke (2) bekezdésének a) pontja, amely a vízumokra vonatkozó közös politikával kapcsolatos intézkedésekről rendelkezik.

• Szubszidiaritás, arányosság és a jogi aktus típusának megválasztása

Mivel az Unió közös vízumpolitikát hozott létre, beleértve a vízummentes és a vízumköteles országokat felsoroló rendeletet (539/2001/EK rendelet), a harmadik országok állampolgárai vízumstátuszának meghatározása vagy módosítása csak az említett rendeletet módosító uniós jogalkotási aktus révén valósítható meg. A tagállamok nem léphetnek fel önállóan. A szakpolitikai célkitűzés megvalósításához nem áll rendelkezésre más (nem jogalkotási) alternatíva.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata

Tárgyaltan.

• Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

A Bizottság számos adatforrást használt fel az 539/2001/EK rendeletben foglalt azon kritériumok értékelése során, amelyek annak meghatározására szolgálnak, hogy az olyan egyesült királysági állampolgárok, akik brit polgárok, tartozzanak-e vízumkötelezettség alá vagy sem. E források magukban foglalják az állampolgárság szerinti bevándorlással kapcsolatos Eurostat-adatokat, az Egyesült Nemzetek Szervezetének és az Egyesült Királyság Nemzeti Statisztikai Hivatalának (ONS) az Unió többi 27 tagállamában (a továbbiakban: az EU-27) élő egyesült királysági állampolgárok számára vonatkozó adatait, az egyesült királysági állampolgárok által az EU-27-ben tett utazások számára vonatkozóan az utasok körében készített felméréseket¹², az Egyesült Királyságból érkező utazók kiadásaira vonatkozó ágazati becsléseket¹³, valamint az Unió és az Egyesült Királyság közötti

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1240 rendelete (2018. szeptember 12.) az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS) létrehozásáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet, az 515/2014/EU rendelet, az (EU) 2016/399 rendelet, az (EU) 2016/1624 rendelet és az (EU) 2017/2226 rendelet módosításáról (HL L 236., 2018.9.19., 1. o.).

¹² ONS, [Travelpac: travel to and from the UK](#) (utazás az Egyesült Királyságba és az Egyesült Királyságból). 2018. szeptember.

¹³ Centre for Economics and Business Research (Gazdasági és Üzleti Kutatások Központja), [The economic importance of UK outbound tourism to the EU27 economies](#) (Az Egyesült Királyság kimenő turizmusának gazdasági jelentősége az EU-27 gazdaságaira nézve). 2017. szeptember.

kereskedelemre vonatkozó számadatokat¹⁴. Az EU-27 és az Egyesült Királyság közötti, az utóbbi 46 éves uniós tagsága nyomán fennálló szoros kapcsolatot szintén figyelembe vette a kritériumok értékelésekor.

- **Hatásvizsgálat**

Az 539/2001/EK rendelet módosítására az Egyesült Királyság Unióból való kilépésének következtében van szükség. Tekintettel az időben történő fellépés szükségességére, és figyelembe véve az alábbi elemzés következtetéseit, a Bizottság nem végzett teljes körű hatásvizsgálatot. Csak két szakpolitikai alternatíva van: az olyan egyesült királysági állampolgárokat, akik brit polgárok, fel kell venni vagy az 539/2001/EK rendelet I. mellékletébe (vízumkötelezettség), vagy a rendelet II. mellékletébe (vízummentesség).

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az olyan egyesült királysági állampolgároknak, akik brit polgárok, mentesülniük kell a vízumkötelezettség alól, amikor rövid távú tartózkodás céljából utaznak az Unióba. Uniós polgárként az olyan egyesült királysági állampolgárokat, akik brit polgárok, a Szerződések és a 2004/38/EK irányelv¹⁵ értelmében jelenleg megilleti a mozgás szabadsága. Anélkül mozoghatnak és tartózkodhatnak az Unióban, hogy ehhez vízumra lenne szükségük. Az Egyesült Királyság kilépésének időpontjától kezdődően azonban az olyan egyesült királysági állampolgárok, akik brit polgárok, többé nem lesznek uniós polgárok, és az uniós jog alkalmazásának megszűnésével nem illeti meg őket a személyek szabad mozgása, ugyanakkor hasznos lenne a brit és az uniós polgárok közötti szoros kapcsolatok fenntartása, valamint az üzleti és turisztikai célú utazás megkönnyítése. Mivel az Egyesült Királyságot a Világbank a magas jövedelmű gazdaságok közé sorolja, és az Egyesült Királyság tagja az OECD-nek, megfelel egy olyan ország profiljának, amely elvben alacsony kockázatot jelent az Unióba irányuló irreguláris migráció tekintetében.

A biztonsági kockázatok kezeléséhez elegendőnek tűnik a harmadik országbeli állampolgárok külső határokon végzett ellenőrzése, amely az Egyesült Királyság azon polgárait is alkalmazandó lesz, akik brit állampolgárok, azt követően, hogy az uniós polgárok szabad mozgására vonatkozó uniós jog nem alkalmazandó többé rájuk. Az Egyesült Királyság továbbá olyan biometrikus útleveleket állít ki, amelyek megfelelnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet szabványainak. Ezenfelül, amennyiben a vízummentes beutazás felfüggesztése céljából sürgős intézkedést követelő migrációs vagy biztonsági kockázat merülne fel az olyan egyesült királysági állampolgárokkal kapcsolatban, akik brit polgárok, ez a helyzet az 539/2001/EK rendelet 1a. cikkében előírt felfüggesztési mechanizmus keretében kezelhető.

Az EU-27 az Egyesült Királyság legnagyobb kereskedelmi partnere: a vele folytatott kereskedelem 2017-ben az Egyesült Királyság összes kivitelének 44 %-át és behozatalának 54 %-át tette ki. Míg a kereskedelem volumene az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően visszaeshet, az Unió és az Egyesült Királyság valószínűleg továbbra fontos kereskedelmi kapcsolatokat tart fenn gazdaságaik földrajzi közelsége és történelmileg szoros kapcsolatai miatt. Ezenfelül jelenleg hozzávetőleg 800 000 egyesült királysági állampolgár él

¹⁴ Az Egyesült Királyság Alsóháza, 7851. sz. tájékoztató, [Statistics on UK-EU trade](#) (Az Egyesült Királyság és az EU közötti kereskedelemre vonatkozó statisztikák). 2018. július.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

az EU-27-ben (Írország kivételével)¹⁶, és évente mintegy 50 000 egyesült királysági állampolgár költözik a 27 tagú Unióba¹⁷. Ezek a szempontok hozzájárulnak az Egyesült Királyságból az EU-27-be irányuló utazások nagy volumenéhez. Az Egyesült Királyságban lakóhellyel rendelkezők 2016-ban összesen 53 millió utazást tettek az EU-27 országaiba, akár üzleti, akár szabadidős vagy egyéb célból, és a többi tagállamban való tartózkodásuk alatt hozzávetőleg 28 milliárd EUR-t költöttek. Amennyiben az EU vízumkötelezettséget vezetne be az olyan egyesült királysági állampolgárokra vonatkozóan, akik brit polgárok, az csökkentheti az ezekből az utakból származó uniós gazdasági hasznokat, visszafoghatja a kereskedelmi kapcsolatokat, és sértheti az Unió gazdasági érdekeit.

Az Egyesült Királyság az Európa Tanács tagja. Az Unió és az Egyesült Királyság hasonló jelentőséget tulajdonít az emberi jogokkal és az alapvető szabadságokkal kapcsolatos megfontolásoknak, amint azt az emberi jogok európai egyezményének az Egyesült Királyság általi tiszteletben tartása is mutatja. A demokrácia és a jogállamiság melletti közös elkötelezettségből fakadó közös értékek az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően sem szűnnek meg. Ezt az Unió és az Egyesült Királyság közötti utazás megkönnyítésével is alá kell támasztani azáltal, hogy az Unió vízummentességet biztosít az Egyesült Királyság állampolgárai számára.

Az Egyesült Királyság kormánya kinyilvánította azon szándékát, hogy nem ír elő vízumkötelezettséget az EU-27 tagállamainak állampolgárai számára a turisztikai vagy üzleti célú rövid távú tartózkodásra vonatkozóan¹⁸. Ezt a szándékot most hivatalos formába kell önteni, hogy a polgárok támaszkodni tudjanak rá, és a társjogalkotóknak figyelembe kell venniük az e javaslatra vonatkozó jogalkotási eljárás során e tekintetben elért előrehaladást. Amennyiben az Egyesült Királyság a jövőben úgy dönt, hogy valamennyi vagy néhány uniós polgárra egyoldalúan vízumkötelezettséget vezet be¹⁹, úgy aktiválni kell az 539/2001/EK rendelet 1. cikkének (4) bekezdése szerinti kölcsönösségi mechanizmust. Ez később a vízumkötelezettség bevezetéséhez vezethet.

A legtöbb olyan európai ország állampolgárai, amelyek nem tagjai az Uniónak, valamint az olyan brit állampolgárok, akik nem brit polgárok, jelenleg vízummentesen utazhatnak be a schengeni térségbe. Az Egyesült Királyság Unióhoz való közelsége miatt a regionális koherenciával kapcsolatos megfontolások is az Egyesült Királyságnak a vízummentes országok listájára való felvétele mellett szólnak.

Az olyan egyesült királysági állampolgárok, akik brit polgárok, az Unióba irányuló vízummentes beutazásával kapcsolatban fennmaradó kockázatokat valószínűleg mérsékelni fogják az Unió külső határai igazgatásának javítása céljából nemrégiben elfogadott intézkedések, mégpedig a határregisztrációs rendszer (EES) és az Európai Utasinformációs és

¹⁶ ONS, [Living abroad: British residents living in the EU](#) (Élet külföldön: az EU-ban élő brit lakosok). 2018. április.

¹⁷ Eurostat, [Immigration by age group, sex and citizenship](#) (Bevándorlás korcsoport, nem és állampolgárság szerint). 2018. április.

¹⁸ Az Egyesült Királyság Kormánya, [The future relationship between the United Kingdom and the European Union](#) (Az Egyesült Királyság és az Európai Unió jövőbeli kapcsolata). 2018. július, 76–78. bekezdés. Az Egyesült Királyság migrációs tanácsadó bizottságának jelentése szintén nem ajánlotta vízumkötelezettség bevezetését az uniós polgárok Egyesült Királyságban való rövid távú tartózkodására vonatkozóan (Migrációs tanácsadó bizottság: [EEA migration in the UK: Final report](#) [EGT-migráció az Egyesült Királyságban: végső jelentés], 2018. szeptember, 30. sz. szakpolitikai ajánlás, 4. o.).

¹⁹ Mindenesetre amíg az uniós polgárok szabad mozgására vonatkozó uniós jog alkalmazandó az Egyesült Királyságra, a vízumkötelezettség bevezetése annak megsértését jelentené.

Engedélyezési Rendszer (ETIAS), amelyek azt követően, hogy az uniós polgárok szabad mozgására vonatkozó uniós jog nem alkalmazandó többé az egyesült királysági állampolgárokra, úgy lesznek alkalmazandók ez utóbbiakra, mint a vízummentességet élvező egyéb harmadik országbeli állampolgárokra.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Ez a javaslat nem érinti hátrányosan az alapjogok Európai Unió belüli védelmét. Ha az Unió lehetővé tenné az Unióba való vízummentes beutazást az olyan egyesült királysági állampolgárok számára, akik brit polgárok, az megkönnyítené az utazást, például a családi élethez való joggal összefüggésben.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A módosított rendelet attól a naptól lesz alkalmazandó, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra. Erre 2019. március 30-án kerül sor – kivéve, ha az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben egyhangúlag egy másik időpontot határoz meg –, vagy az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke szerinti, a kilépésről rendelkező, megerősített megállapodás által előírt időpontban. A rendeletet közvetlenül a tagállamok hajtják végre, ezért végrehajtási tervre nincs szükség.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk három tekintetben módosítja az 539/2001/EK rendeletet:

- Az Egyesült Királyságra való hivatkozást a 4. cikk (2) bekezdésének d) pontjából el kell hagyni, mivel ez a pont csak azokra a tagállamokra vonatkozik, amelyek nem alkalmazzák a schengeni vívmányokat. A tagállamok a 4. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében továbbra is mentesíthetik a vízumkötelezettség alól azokat a menekültnek elismert és hontalan személyeket, valamint egyetlen ország állampolgárságával sem rendelkező más személyeket, akik az Egyesült Királyságban rendelkeznek tartózkodási hellyel.
- A II. melléklet, vagyis a vízummentes harmadik országok listája kiegészül az Egyesült Királysággal a brit polgárok tekintetében.
- Az uniós jogra való jelenlegi hivatkozás törlése érdekében a II. melléklet 3. részének címe helyébe az „OLYAN BRIT ÁLLAMPOLGÁROK, AKIK NEM BRIT POLGÁROK” szöveg lép. A jogbiztonság érdekében megmarad az olyan brit állampolgárok teljes listája, akik nem brit polgárok. E brit állampolgárok vízumstátuszát első alkalommal az 1932/2006/EK rendelet határozta meg, amely az 539/2001/EK rendeletben felsorolt kritériumok értékelése alapján ezen

állampolgárok néhány kategóriáját az I. mellékletben (vízumkötelezettség), más kategóriáit pedig a II. mellékletben (vízummentesség) sorolta fel²⁰. A 2014. május 15-i 509/2014/EU rendelet mindegyik kategóriát áthelyezte a II. mellékletbe (vízummentesség)²¹. Az Egyesült Királyságnak az Unióból való kilépése nem érinti a brit állampolgárok vízumstátuszát, akik nem brit polgárok.

A 3. cikk biztosítja, hogy az 539/2001/EK rendelet módosításai attól a naptól legyenek alkalmazandók, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra, ezáltal elkerülve az Egyesült Királyság olyan állampolgárainak vízummentességére vonatkozó jogbizonytalanságot, akik brit polgárok.

²⁰ A meghatározáshoz vezető teljes körű értékelést lásd a 2006. július 13-i COM(2006) 84 végleges dokumentumban.

²¹ A meghatározáshoz vezető teljes körű értékelést lásd a 2012. november 7-i COM(2012) 650 final dokumentumban.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK tanácsi rendeletnek az Egyesült Királyság Unióból való kilépése tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 77. cikke (2) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) 2017. március 29-én az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Európai Tanácsnak az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Ebből következően az Egyesült Királyság harmadik ország lesz, és az uniós jog 2019. március 30-tól nem lesz rá alkalmazandó többé, kivéve, ha a kilépésről rendelkező megállapodásban egy másik időpontot határoznak meg, vagy az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben egyhangúlag egy másik időpontot határoz meg.
- (2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 21. cikke és a 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²² értelmében az uniós polgárok jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni, ezen belül pedig jogosultak a tagállamok területére vízum vagy azzal egyenértékű alakiságok nélküli belépni.
- (3) Az Egyesült Királyság Unióból való kilépésének következményeként a Szerződés és a 2004/38/EK irányelv nem lesz alkalmazandó többé az Egyesült Királyság olyan állampolgáira, akik brit polgárok, és ezzel együtt azon joguk is megszűnik, hogy a tagállamok területére vízummentesen léphessenek be. Az Egyesült Királyságot ezért fel kell venni az [539/2001/EK tanácsi rendelet]²³ mellékleteinek egyikébe. Az I.

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

²³ A Tanács 539/2001/EK rendelete (2001. március 15.) a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról (HL L 81., 2001.3.21., 1. o.), amely jelenleg kodifikáció alatt áll (lásd a 2018. március 14-i COM(2018) 139 final dokumentumot). A hivatkozást a kodifikált rendelet hatálybalépését követően naprakésszé kell tenni.

melléklet azon harmadik országokat sorolja fel, amelyek állampolgárai a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá esnek, a II. melléklet pedig azokat, amelyek állampolgárai e kötelezettség alól mentesek.

- (4) Az [539/2001/EK rendelet²⁴ –1. cikkében] foglalt rendelkezések meghatározzák azokat a kritériumokat, amelyeket figyelembe kell venni azon harmadik országok – eseti értékelés alapján történő – meghatározásánál, amelyek állampolgárai vízumkötelezettség alá esnek, illetve amelyek állampolgárai e kötelezettség alól mentesek. Ilyen kritériumok többek között az illegális bevándorlás, a közérdek és a közbiztonság, valamint a gazdasági előnyök, ezen belül is különösen a turizmus és a külkereskedelem szempontjai, továbbá az Uniónak az érintett harmadik országokkal fenntartott külkapcsolatai, ezen belül is különösen az emberi jogokkal és az alapvető szabadságokkal kapcsolatos megfontolások, valamint a regionális koherencia és a viszonyosság vonatkozásai.
- (5) Figyelembe véve az [539/2001/EK rendelet²⁵ –1. cikkében] felsorolt összes kritériumot, helyénvaló mentesíteni a tagállamok területére való beutazásra vonatkozó vízumkövetelmény alól az Egyesült Királyság olyan állampolgárait, akik brit polgárok. Tekintettel a földrajzi közelségre, a gazdaságok közötti kapcsolatra, a kereskedelem szintjére és a személyek Egyesült Királyság és az Unió közötti üzleti, szabadidős vagy egyéb célú rövid távú mozgásának mértékére, a vízummentes utazásnak elő kell segítenie a turizmust és a gazdasági tevékenységet, ezáltal előnyöket biztosítva az Unió számára.
- (6) Az Egyesült Királyság kormánya kinyilvánította azon szándékát, hogy az Egyesült Királyságba üzleti vagy turisztikai célú rövid távú tartózkodás céljából történő beutazásra nem ír elő vízumot az EU-27 polgárai számára attól a naptól kezdve, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra. Amennyiben az Egyesült Királyság a jövőben legalább egy tagállam állampolgáraival szemben vízumkötelezettséget vezet be, az [539/2001/EK rendelet²⁶ 1. cikkének (4) bekezdésében] előírt kölcsönösségi mechanizmust kell alkalmazni. Az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak haladéktalanul alkalmazniuk kell a mechanizmust.
- (7) Az Egyesült Királyságot ezért a brit polgárok tekintetében az [539/2001/EK rendelet]²⁷ II. mellékletébe kell felvenni.
- (8) Izland és a Norvég Királyság tekintetében ez a rendelet az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között létrejött, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás²⁸ értelmében vett schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozat²⁹ 1. cikkének B. pontjában említett területhez tartoznak.

²⁴ Lásd a 23. lábjegyzetet.

²⁵ Lásd a 23. lábjegyzetet.

²⁶ Lásd a 23. lábjegyzetet.

²⁷ Lásd a 23. lábjegyzetet.

²⁸ HL L 176., 1999.7.10., 36. o.

²⁹ A Tanács 1999/437/EK határozata (1999. május 17.) az Európai Unió Tanácsa, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság között, e két államnak a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról kötött megállapodás alkalmazását szolgáló egyes szabályokról (HL L 176., 1999.7.10., 31. o.).

- (9) A Svájci Államszövetség tekintetében ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodás³⁰ értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak a 2008/146/EK tanácsi határozat³¹ 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikke B. és C. pontjában említett területhez tartoznak.
- (10) A Liechtenstein Hercegség tekintetében ez a rendelet az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodáshoz³² való csatlakozásáról aláírt jegyzőkönyv értelmében a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek az 1999/437/EK tanácsi határozatnak a 2011/350/EU tanácsi határozat³³ 3. cikkével együtt értelmezett 1. cikkének B. és C. pontjában említett területhez tartoznak.
- (11) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában az Egyesült Királyság a 2000/365/EK tanácsi határozattal³⁴ összhangban nem vesz részt; ennél fogva az Egyesült Királyság nem vesz részt ennek a rendeletnek az elfogadásában.
- (12) Ez a rendelet a schengeni vívmányok azon rendelkezéseinek továbbfejlesztését képezi, amelyek alkalmazásában Írország a 2002/192/EK tanácsi határozattal³⁵ összhangban nem vesz részt. Ennél fogva Írország nem vesz részt a rendelet elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.
- (13) Ez a rendelet a 2003. évi csatlakozási okmány 3. cikkének (1) bekezdése, a 2005. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (1) bekezdése, illetve a 2011. évi csatlakozási okmány 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a schengeni vívmányokon alapuló, illetve azokkal egyéb módon összefüggő jogi aktus.
- (14) Ennek a rendeletnek 2019. március 30-án, az Egyesült Királyság Unióból való kilépésének napján hatályba kell lépnie.

³⁰ HL L 53., 2008.2.27., 52. o.

³¹ A Tanács 2008/146/EK határozata (2008. január 28.) az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló társulásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 53., 2008.2.27., 1. o.).

³² HL L 160., 2011.6.18., 21. o.

³³ A Tanács 2011/350/EU határozata (2011. március 7.) az Európai Unió, az Európai Közösség, a Svájci Államszövetség és a Liechtensteini Hercegség közötti, a Liechtensteini Hercegségnek az Európai Unió, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, a Svájci Államszövetségnek a schengeni vívmányok végrehajtására, alkalmazására és fejlesztésére irányuló, különösen a belső határokon történő ellenőrzés megszüntetéséhez és a személyek mozgásához kapcsolódó társulásáról szóló megállapodáshoz való csatlakozásáról szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 160., 2011.6.18., 19. o.).

³⁴ A Tanács 2000/365/EK határozata (2000. május 29.) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a schengeni vívmányok egyes rendelkezéseinek alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 131., 2000.6.1., 43. o.).

³⁵ A Tanács 2002/192/EK határozata (2002. február 28.) Írországnak a schengeni vívmányok egyes rendelkezései alkalmazásában való részvételére vonatkozó kéréséről (HL L 64., 2002.3.7., 20. o.).

- (15) Ezt a rendeletet attól a naptól kell alkalmazni, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra.
- (16) Az [539/2001/EK rendelet]³⁶ ezért ennek megfelelően módosítani kell,
- ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az [539/2001/EK rendelet]³⁷ az alábbiak szerint módosul:

1. A [4. cikk (2) bekezdésének]³⁸ d) pontja helyébe a következő szöveg lép:
„d) a menekültek vízumkötelezettségének eltörléséről szóló, 1959. április 20-án Strasbourgban aláírt európai megállapodásból eredő kötelezettségek sérelme nélkül azokat a menekültnek elismert és hontalan személyeket, valamint egyetlen ország állampolgárságával sem rendelkező más személyeket, akik Írországon rendelkeznek tartózkodási hellyel, és Írország által kiállított olyan útiokmánnyal rendelkeznek, amelyet az érintett tagállam elismer.”;
2. A II. melléklet 1. része az alábbi szöveggel egészül ki:
„Egyesült Királyság (a 3. részben említett brit állampolgárok kivételével)”;
3. A II. melléklet 3. részében a cím helyébe a következő szöveg lép:
„OLYAN BRIT ÁLLAMPOLGÁROK, AKIK NEM BRIT POLGÁROK”.

2. cikk

Amennyiben az Egyesült Királyság legalább egy tagállam állampolgáraival szemben vízumkötelezettséget vezet be, az [539/2001/EK rendelet]³⁹ 1. cikkének (4) bekezdésében] előírt kölcsönösségi mechanizmus alkalmazandó. Az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és a tagállamok haladéktalanul alkalmazzák a mechanizmust.

3. cikk

- (1) Ez a rendelet 2019. március 30-án lép hatályba.
- Ezt a rendeletet attól a naptól kell alkalmazni, amely naptól az uniós jog nem alkalmazandó többé az Egyesült Királyságra.
- (2) Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

³⁶ Lásd a 23. lábjegyzetet.

³⁷ Lásd a 23. lábjegyzetet.

³⁸ Lásd a 23. lábjegyzetet.

³⁹ Lásd a 23. lábjegyzetet.